

Ministern intervjuas

En intervju med social- och hälsovårdsminister Sinikka Mönkäre ingår som huvudartikel i denna tidning. Hon förtjänar ett tack för en öppen intervju och för klara ställningstaganden. Här, liksom i sina tidigare intervjuer, är hon trogen sin tidvis provokativa stil. Hon vill väcka debatt. Därför är det på sin plats att bygga vidare på och kommentera hennes åsikter. Det är ju förhoppningsvis just genom en dialog som hälsovårdspolitiken formaras. Bl.a. sjukförsäkringsfrågorna hör till Mönkäres ansvarsområde på ministeriet. Därför behandlar också intervjun i första hand sådana frågor. Hälsocentralerna hör till omsorgsminister Liisa Hyssäläs revir. En intervju med henne publiceras senare under hösten i Tandläkartidningen.

Det tycks rent principiellt vara svårt för Sinikka Mönkäre att acceptera att medborgarna fritt får gå till privata läkare och tandläkare och sedan kan få en anspråkslös sjukförsäkringsersättning, utan att någon myndighet i förväg kan kontrollera om behandlingen är nödvändig. Hon tycks se för sig något slag av lösning där en kommunal kontrollprocess kopplas in i skeendet. Som en motivering till detta för hon envist fram en misstanke att FPA-ersättningarna i samband med reformerna skulle ha runnit ner i privattandläkarnas fickor och inte skulle ha nått patienterna. Med hänvisning till erfarenheter från Sverige har vissa tjänstemän fört fram samma misstankar redan innan antalet ersättningsberättigade utökades. Situationen i Sverige är i alla fall en helt annan, och prisstegringen där berodde på att man slopade prisregleringen. Som det framgår av intervjun har ministern blivit upplyst om saken, men hon tärs ännu av misstankar.

Om nu tandläkararvodena inte har stigit mera än inflationen förutsätter, hur i hela världen vore det då möjligt att de arvoden patienterna betalar inte skulle ha minskat nästan med ett belopp som motsvarar sjukförsäkringsersättningen? Vi måste snabbt uppfylla ministerns önskan och åstadkomma beräkningar som visar hur patienternas egen andel av arvoden har utvecklats. Det minsta man kunde begära är att social- och hälsovårdsministeriet själv med FPA:s hjälp reder ut vilken sanningen om självriskandelarna är, och att man också går ut i offentligheten med resultatet. Tandläkartidningens läsare

är säkert intresserade av hur saken utvecklas – ännu under detta år måste man antingen kunna visa att misstankarna är berättigade eller också måste man helt enkelt kunna erkänna att det inte fanns något fog för dem.

Tandläkarförbundet anser, i motsats till ministern, att det pris patienten betalar för vården borde vara det samma oberoende av om vården ges inom offentlig eller privat sektor. Det finns speciellt goda grunder för det inom munhälsovården, eftersom hälsocentralerna kan erbjuda bara en del av patienterna vård. Detta faktum kvarstår trots varje inom synhåll varande effektivisering eller rationalisering. Minister Mönkäre betonar i alla fall att båda sektorerna behövs. Man får hoppas att den synen kommer fram också i praktiken, t.ex. i ministeriets information och ställningstaganden. Om man, såsom nu har varit brukligt, bara talar om hälsocentralernas tandvård och om förändringarna i folkhälsolagen, så medför det bara ett ökat tryck i kommunerna. Det vore skäligen att vården inom privatsektorn och de nya FPA-ersättningarna inte uteslutande skulle behandlas i negativa sammanhang. Ministeriet kunde lära sig något av Jyväskylä stad, som aktivt informerar också om privattandläkarnas tjänster och om FPA-ersättningarna – i positiv anda. Hälsocentralernas ansvar och deras roll förringas inte på något sätt av det.

I denna tidning och i dess bilagor berättas om Förbundets kampanj för en egen hustandläkare. Med den vill man betona hur viktigt ett långvarigt förhållande mellan läkare och patient är, oberoende av om det skapas inom hälsocentraltandvården eller på en privatmottagning. Varför skulle inte alla medborgare kunna få uppleva sådana positiva behandlingserfarenheter som minister Sinikka Mönkäre i intervjun säger att hon har fått uppleva hos sin egen privattandläkare och teamet på mottagningen? Då kan ju tandläkare och patient på bästa möjliga sätt tillsammans bära ansvaret för munhälsan.

MATTI PÖYRY